

les personlige Grunde fra den daværende Kultusministers Side over for de paagældende Forpagtere, særlig over for Forpagteren paa Nordruplund, idet det blev gjort gældende, at da hans Familie ikke havde tjent Penge, men maatte snarere sat Pengetil ved denne Gaard, burde der gives Familien Lejlighed til ved en lav Forpagtningsafgift at indvinde dette Beløb. Paa den Maade tror jeg ikke, at Statskassen skal opfatte disse Forpagtningsforhold. At Statskassen for to Menneskealdrer siden, i 1825, har erhvervet disse Gaarde for et den Gang maatte ikke saa lille, men efter de nuværende Forhold overordentlig ringe Beløb, begrunder ikke, at Statskassen ikke skal have den Indtægt af disse Ejendomme, som den kan faa, og allermindst, at den skal betragte de Forpagtere, der en Gang ere komne der, og deres Familier og Efterkommere efter dem som et Slaags Stamhusbesiddere til disse Gaarde. Jeg gad vide, om en Mand, hvis Bestefader i Thyerne havde købt en Ejendom for lige saa mange Hundreder, som den nu er Tusinder værd, derfor vilde anse sig forpligtet eller besøjet til at bortforpagte sin Ejendom i Forhold til den Indløbspris, der var givet for Gaarden for 70 Aar siden. Det tror jeg sandelig ikke. Han vilde naturligvis sige: Gaarden er saa meget værd, og det er min Gaard, en vel erhvervet Ejendom. Og de Gudsejere, der have faaet deres Gaarde, ja deres Grebstaber forærede af Konger — skulde de maatte lade deres Forpagtere sidde uden Afgifter? Det tror jeg ikke, de ere tilbøjelige til. Nej, disse Betragtninger om, hvad der er givet for Gaardene for 70 Aar siden, kan man holde helt udenfor. Naar der nu spørges, hvorvidt Staten har Raad til at ofre saa store Beløb paa disse Gaardes Istandsaftætte, vil det ses, at hvad her foreslaas, er omtrent 2 Aars Forpagtningsafgift af disse Gaarde; hvilket Beløb rent ud ofres, uden at vi faa noget som helst derfor. Forpagtningsafgifterne ere nedsatte ved de sidste Forpagtningskontrakter, der eftergives betydelige Beløb deraf hvert Aar, og samtidig dermed bygge vi det ene Aar efter det andet, thi det er ikke første Gang, der er Tale herom; for nogle faa Aar siden forelaa det samme Spørgsmaal. Der er blevet anvendt betydelige Beløb paa Istandsaftætte af disse Gaarde. Dette Spørgsmaal foreligger uafslættelig, saaledes at vi bygge hele vor Forpagtningsafgift op, og Staten faar omtrent intet af disse Gaarde. Derfor er det, at det Spørgsmaal maa rejse sig, om vi ikke skulle se at faa ud af de Gaarde, hvad vi kunne, men det kunne vi ikke, dersom vi, hver Gang de skulle bort-

forpagtes, indskrænke os til at sige til den hidtilværende Forpagter: Hvor meget vil du nu give for Gaarden? Han siger naturligvis: Nu vil jeg have den 5,000 Kr. billigere end hidtil, og jeg tror ikke, at nogen vil give mere, og saa siger man: Saa skal du faa den. Man burde sige: Jeg vil dog se, om ikke andre ville give mere; det er dog den Maade, hvorpaa Staten maa behandle sine Indtægtskilder. Sætte vi 33,300 Kr. paa disse Gaarde, ville de ganske sikkert blive forbedrede saa meget, og Forpagterne ville gennem de forbedrede Bygninger faa en saadan Forøgelse i deres Indtægter, at de meget godt kunne forrente og afdrage Beløbet med 6 pCt. Det er derfor, vi foreslaa det.

Jeg kommer nu til Spørgsmaalet om en ny Bygning for Katedralskolen i Odense. Der er jeg i det ejendommelige Tilfælde at komme til at tale paa Flertallets Begne, ikke fordi jeg har noget Mandat fra Flertallet til at optræde for det, men fordi jeg er den, der, efter at den ærede Ordfører, som i dette Punkt er Ordfører for Mindretallet, har udtalt sig, først kommer til at tale om denne Sag. Jeg skal derfor, uden at forbyde mig i Sagen, ganske i Almindelighed sige, at den Fordring, der stilles, forekommer mig at være besteden, besteden i Sammenligning med, hvad Kultusministeriet har foreslaaet paa andre Omraader, og besteden særlig i Sammenligning med, hvad den meget omtalte Katedralskole i Aalborg i sin Tid har kostet — jeg taler slet ikke om den provisoriske Side af Sagen, men om den rent pekuniære. Den kostede omtrent det dobbelte, og selv om der kommer Montering osv. til, vil det dog langt fra løbe op til, hvad Aalborg Katedralskole har kostet. Nu siges det, at Katedralskolen i Odense maa kunne udbedes enten ved Tilbygning af en Sidesøj eller ved Aaabygning af en ny Etage. I begge Tilfælde, eller hvorledes man end vil ombygge den gamle Skole, maatte man for det første standse Undervisningen i et helt Aar — det vilde ikke være muligt i Odense at staffe Lokaler til Skolen i det Aar; Ombygningen stod paa, og for det andet vilde der ikke derved fremkomme noget tilfredsstillende Resultat; thi den gamle Katedralskole, som er mig personlig meget vel bekendt, har i mange Aar været forældet i sin Indretning og for indskrænket i sine Lokaler, og de Indretninger, der nu kræves, navnlig med Varmeledning og Ventilation, lade sig vanskeligt anbringe paa tilfredsstillende Maade i saadanne gamle Bygninger. Hertil kommer, at der vil være en særdeles god Anvendelse for denne Byg-